

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 2013

422/2013

Laki

osuuskuntalain voimaannpanosta

Annettu Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Osuuskuntalain voimaantulo

Osuuskuntalaki (421/2013), jäljempänä *uusi laki*, tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014. Uudella lailla kumotaan osuuskuntalain voimaannpanosta annettu laki (248/1954), osuuskuntalaki (1488/2001), jäljempänä *vanha laki*, sekä osuuskuntalain voimaannpanosta annettu laki (1489/2001).

Uutta lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa perustettuun osuuskuntaan, jollei tästä laista johdu muuta.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä viitataan vanhan lain säännöksen, viittauksen on katsottava tarkoittavan uuden lain vastaavaa säännöstä, jollei tästä laista johdu muuta.

2 §

Osuuskunnan perustaminen

Osuuskunnan perustamiseen ja rekisteröimiseen sovelletaan vanhaa lakia, jos perustamiskirja on allekirjoitettu ennen uuden lain voimaantuloa eikä tästä laista johdu muuta.

3 §

Osuuskunnan säännöt

Sääntöihin sisältyvän uuden lain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan uutta lakia, jollei tästä laista johdu muuta. Uuden lain vastaisten sääntöjen muutos uuden lain mukaiseksi on ilmoitettava rekisteröitäväksi samalla, kun muu sääntöjen muutos ilmoitetaan rekisteröitäväksi, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Rekisteriviranomainen voi asettaa osuuskunnalle uhkasakon tämän velvoitteen täyttämisen tehosteeksi.

Uuden lain voimaantulon jälkeen rekisteröitäväksi ilmoitettuja uuden lain vastaisia sääntöjä ei voida rekisteröidä, ellei tästä laista johdu muuta.

Osuuskunta voi uuden lain vahvistamisen ja julkaisemisen jälkeen, mutta ennen sen voimaantuloa, päättää sääntöjensä muuttamisesta uuden lain mukaiseksi noudattaen uutta lakia. Päätös voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi ennen uuden lain voimaantuloa ja rekisteröidä siten, että sääntöjen muutos tulee voimaan samana päivänä kuin uusi laki.

4 §

Aikaisemman lain soveltaminen eräisiin sääntöjen määräyksiin

Osuuskunnan osuusmaksu, lisäosuusmaksu, sijoitusosuusmaksu, vararahasto ja muut sääntöjen määräykset voivat olla Suomen markan määräisiä, jos osuuskunnan perustamiskirja on allekirjoitettu ennen 1 päivää tammikuuta 2002. Vararahaston vähimmäismäärä ja uudessa laissa euromääräisenä ilmoitettu rahamäärä muunnetaan Suomen markoiksi Euroopan unionin neuvoston Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 123 artiklan 4 kohdan nojalla antaman lopullisen vaihtokurssin mukaisesti.

5 §

Osuuskirja ja muut osuusoikeuksiin liittyvät todistukset

Sellainen osuus-, lisäosuus- ja sijoitusosuuskirja, jaettavaan ylijäämään tai uusiin osuuksiin oikeuttava todistus ja väliaikais-todistus sekä optiotodistus, joka on pätevä uuden lain tullessa voimaan, on edelleen pätevä.

Osuus-, lisäosuus- ja sijoitusosuuskirja on täydennettävä sisällöltään uuden lain 4 luvun 9 §:n 2 ja 3 momentin mukaiseksi, jos se esitetään osuuskunnalle tai osuuskunta luovuttaa sen hallustaan uuden lain tultua voimaan.

6 §

Arvo-osuusjärjestelmä

Jos osuuskunnan kokouksen päätös osuuk-sien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuksien liittämistä arvo-osuusjärjestelmään tai poistamisesta arvo-osuusjärjestelmästä on tehty ennen uuden lain voimaantuloa, liittämiseen tai poistamiseen sovelletaan vanhan lain 21 a lukua lukuun ottamatta 6 §:n 2 momenttia.

Osuuskunnan kokous voi kuitenkin uuden lain 15 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla päättää osuuden, lisäosuuden tai sijoitusosuuden ja niihin perustuvien oikeuk-

sien menettämisestä, kun kymmenen vuotta on kulunut ilmoittautumispäivästä ja uuden lain voimaantulosta.

7 §

Jäsen- ja omistajaluettelo

Jäsenen osoitetta ei tarvitse merkitä jäsenluetteloon, jos jäseneksi ottamisesta on päätetty ennen vuotta 2002.

8 §

Osuuskunnan kokous

Jos osuuskunnan kokouksen päätös on tehty ennen uuden lain voimaantuloa, päätettyyn asiaan ja siihen liittyviin rekisteröinteihin, muihin menettelyihin sekä päätökseen perustuvaan jäsenen ylimääräiseen eroamis- ja palautusoikeuteen sovelletaan vanhaa lakia, jollei tästä laista johdu muuta.

Jos osuuskunnan kokouksen päätös tehdään uuden lain tultua voimaan, kokouskutsuun, kokousasiakirjoihin sekä kokoukseen ilmoittautumiseen ja osallistumiseen sovelletaan uutta lakia jo ennen sen voimaantuloa.

9 §

Hallituksen päätöksenteko valtuutuksen nojalla

Jos hallitus tekee osuuskunnan kokouksen antaman valtuutuksen nojalla päätöksen ennen uuden lain voimaantuloa, päätettyyn asiaan ja siihen liittyviin rekisteröinteihin sekä muihin menettelyihin sovelletaan vanhaa lakia, jollei tästä laista johdu muuta.

Jos osuuskunnan kokous on ennen uuden lain voimaantuloa päättänyt vanhan lain mukaisesta uusien osuuk-sien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuksien tai optio-oikeuksien antamista tai vaihtovelkakirjalainan ottamista, omien osuuk-sien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuk-sien hankkimista tai lunastamista taikka omien sijoitusosuuk-sien luovuttamista koskevasta valtuutuksesta hallitukselle, valtuutus

oikeuttaa hallituksen lain voimaantulon jälkeen päättämään vastaavista toimenpiteistä uuden lain mukaisesti. Tällainen valtuutus päättyy kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua uuden lain voimaantulosta.

Osuuskunnan kokous voi uuden lain vahvistamisen ja julkaisemisen jälkeen uuden lain mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään osuus- ja osakeannista, optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta, osuus- ja osakepääoman korottamisesta, ylijäämän tai vapaan oman pääoman rahaston jakamisesta taikka omien osuuksien tai osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta lain voimaantulon jälkeen. Menettelyyn osuuskunnan kokouksessa sovelletaan tällöin uutta lakia jo ennen sen voimaantuloa lukuun ottamatta kokouskutsun toimittamistapaa ja aikaa sekä asiakirjojen nähtävillä pitämisen tapaa koskevia säännöksiä.

10 §

Tilintarkastus, toiminnantarkastus ja erityinen tarkastus

Uuden lain toiminnantarkastusta koskevia säännöksiä sovelletaan sellaisen tilikauden tarkastukseen, joka alkaa uuden lain tultua voimaan. Jos osuuskunnalla ei ole lain perusteella tai sääntöihin ennen tämän lain voimaantuloa otettujen tilintarkastajaa ja tilintarkastusta koskevien määräysten perusteella velvollisuutta valita tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettua tilintarkastajaa, sääntöihin ennen tämän lain voimaantuloa otettujen tilintarkastajaa ja tilintarkastusta koskevien määräysten perusteella osuuskunnan on valittava toiminnantarkastaja tai tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja ja tilintarkastusta koskevien sääntöjen määräysten katsotaan koskevan myös toiminnantarkastusta. Vastaavasti toiminnantarkastajan voi valita toiseksi tarkastajaksi osuuskunta, joka on velvollinen valitsemaan tilintarkastajan ja jonka sääntöihin on otettu ennen tämän lain voimaantuloa määräys useammasta tilintarkastajasta. Jos osuuskunnalla ei ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, osuuskunta ei ole velvollinen valitsemaan toiminnantarkastajaa.

Uuden lain 7 luvun 15 §:n 3 momentin

säännöstä aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta sovelletaan, jos erityistä tarkastusta koskeva hakemus tehdään aluehallintovirastolle uuden lain tultua voimaan.

11 §

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on uuden lain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sidottua omaa pääomaa.

Ylikurssirahastoa voidaan alentaa noudattaen, mitä vararahaston alentamisesta säädetään uuden lain 18 luvussa.

Osakepääomaa voidaan korottaa siirtämällä varoja ylikurssirahastosta noudattaen uuden lain 11 luvun säännöksiä rahastokorotuksesta. Tällaista osakepääoman korotusta ei oteta huomioon uuden lain 18 luvun 2 §:ää sovellettaessa.

12 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Uuden lain 8 luvun säännöksiä tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta ja tilinpäätösasiakirjojen rekisteröinnistä sovelletaan viimeistään siltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen, joka alkaa uuden lain tultua voimaan. Ennen uuden lain soveltamiseen siirtymistä laadittavaan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan vanhaa lakia.

Uuden lain 8 luvun 8 §:n säännöksiä osakeista sovelletaan myös sijoitusosuuksiin.

13 §

Osuudet

Jos osuus, lisäosuus tai sijoitusosuus on annettu uuden lain 9 luvun 20 §:ää vastaavalla tavalla ennen uuden lain voimaantuloa, mainitussa pykälässä tarkoitettu kymmenen vuoden määräaika lasketaan uuden lain voimaantulosta.

14 §

Liittymismaksut

Jos vanhan lain 9 luvun 4 §:ssä tarkoitettu sääntöjen määräys liittymismaksusta on ilmoitettu rekisteröitäväksi ennen uuden lain voimaantuloa, määräys on edelleen voimassa ja sen perusteella osuuskunnalle suoritettua liittymismaksua ei palauteta, jollei säännöissä määrätä toisin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu liittymismaksusta säännöissä on määrättävä:

1) liittymismaksun peruste ja suorittamisaika ja -tapa; taikka

2) että osuuskunnan kokous päättää liittymismaksun perimisestä tai valtuuttaa hallituksen päättämään siitä.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu valtuutus voidaan antaa enintään viideksi vuodeksi osuuskunnan kokouksen päätöksestä.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tapauksessa liittymismaksun perimisestä päättää jäseneksi ottamisesta päättävä osuuskunnan elin, jollei säännöissä määrätä toisin. Liittymismaksun perimistä tai valtuutusta koskevassa päätösehdotuksessa ja osuuskunnan kokouksen päätöksessä on mainittava 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut asiat ja valtuutus päätöksessä lisäksi valtuutuksen kesto. Hallituksen päätöksessä on mainittava 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut asiat.

Uuden lain 5 luvun 31 §:n 2 momentin 4 kohtaa sovelletaan myös jo jäsenenä tai osuuden omistajana olevan maksuvelvollisuuden korottamiseen siten, että korotetaan palautuskelvotonta liittymismaksun määrää.

Uuden lain 5 luvun 34 §:n 3 momenttia sovelletaan myös sellaisen sääntöjen muutokseen, jolla aikaistetaan liittymismaksun palautusta tai sallitaan liittymismaksun palauttaminen.

15 §

Lisäosuudet

Vanhan lain perusteella ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun li-

säosuuksia koskevan sääntöjen määräyksen perusteella osuuskunta saa antaa uusia lisäosuuksia kolmen vuoden ajan uuden lain voimaantulosta.

Vanhan lain perusteella annettaviin lisäosuuksiin ja niistä osuuskunnalle suoritettavaan lisäosuuspääomaan sovelletaan, mitä uudessa laissa säädetään erilaisista osuuksista ja osuuspääomasta, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Vanhan lain perusteella annettava lisäosuus ei kuitenkaan tuota oikeutta rahastokorotukseen, uusiin lisäosuuksiin eikä sijoitusosuuksiin eikä oikeutta purkautuvan osuuskunnan säästöön. Se ei myöskään tuota oikeutta osallistua osuuskunnan kokoukseen eikä oikeutta kokouksutuon, muihin kokousasiakirjoihin ja kokouksen pöytäkirjaan muussa kuin uuden lain 5 luvun 32 §:ssä tarkoitettussa asiassa, jollei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnalla ei ole oikeutta päättää tällaisen lisäosuuden maksullisesta korotuksesta eikä ylimääräisen maksun tai lisämaksun suorittamisesta lisäosuuksien omistuksen perusteella, jollei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnalla ei ole oikeutta päättää tällaisten lisäosuuksien lukumäärän vähentämisestä eikä lisäosuusmaksun tai siitä osuuskunnalle maksetun määrän alentamisesta, jollei säännöissä määrätä toisin. Tällainen lisäosuus palautetaan kuuden kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jolta laadittavan tilinpäätöksen perusteella palautettava määrä lasketaan uuden lain 17 luvun mukaan, jollei säännöissä määrätä pidemmästä palautusajasta. Lisäosuutta ei palauteta jäsenyyden päättymisen vuoksi, jos säännöissä määrätään, että lisäosuuksia voidaan antaa myös muille kuin jäsenille. Tällaisen lisäosuuden palautukseen käytettävissä olevaa omaa pääomaa laskettaessa tappio ja muut jakokelvottomat erät vähennetään ensi sijassa muiden osuuksien palautukseen käytettävissä olevasta omasta pääomasta, jollei säännöissä määrätä toisin. Tällaista lisäosuutta ei oteta huomioon uuden lain 14 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettun lisämaksuvelvollisuuden perusteena, ellei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnan purkamisen yhteydessä tällaiset lisäosuudet palautetaan ennen muiden osuuksien ja osakkeiden palautusta, jollei säännöissä määrätä toisin. Tällai-

sen lisäosuuden voi luovuttaa jäsenelle tai muulle, jolle osuuskunta voi sääntöjen mukaan antaa lisäosuuden, jollei säännöissä määrätä toisin.

16 §

Sijoitusosuudet

Vanhan lain perusteella ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröidyn sijoitusosuuksia koskevan sääntöjen määräyksen perusteella saa antaa uusia sijoitusosuuksia kolmen vuoden ajan uuden lain voimaantulosta.

Vanhan lain perusteella annettaviin sijoitusosuuksiin ja sijoitusosuuksien pääomaan sovelletaan, mitä uudessa laissa säädetään osakeista ja osakepääomasta, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Vanhan lain perusteella annettava sijoitusosuus ei tuota oikeutta rahastokorotukseen, uusiin lisäosuuksiin eikä sijoitusosuuksiin eikä oikeutta purkautuvan osuuskunnan sääntöön, jollei säännöissä määrätä toisin. Se ei myöskään tuota oikeutta osallistua osuuskunnan kokoukseen eikä oikeutta kokouksuun, muihin kokousasiakirjoihin ja kokouksen pöytäkirjaan muussa kuin uuden lain 5 luvun 32 §:ssä tarkoitettussa asiassa, jollei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnalla ei ole oikeutta päättää sijoitusosuuden maksullisesta korotuksesta eikä ylimääräisen maksun tai lisämaksun suorittamisesta sijoitusosuuksien omistuksen perusteella, jollei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnalla ei ole oikeutta päättää sijoitusosuuksien lukumäärän vähentämisestä taikka sijoitusosuusmaksun tai siitä osuuskunnalle maksetun määrän alentamisesta, jollei säännöissä määrätä toisin. Osuuskunnan purkamisen yhteydessä sijoitusosuudet palautetaan samalla tavalla kuin 12 §:ssä tarkoitettut lisäosuudet ennen muiden osuuksien palautusta, jollei säännöissä määrätä toisin. Sijoitusosuuden voi luovuttaa jäsenelle tai muulle, jolle osuuskunta voi sääntöjen mukaan antaa sijoitusosuuden, jollei säännöissä määrätä toisin.

17 §

Optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjalaina

Vaikka päätös optio-oikeuksien antamisesta tai vaihtovelkakirjalainan ottamisesta tehdään ennen uuden lain voimaantuloa, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla tapahtuvassa osuuksien, lisäosuuksien ja sijoitusosuuksien antamisessa noudatetaan uuden lain 9 luvun 10—12 §:ää sekä 15 §:n 1 ja 3 momenttia, jos osuuksien, lisäosuuksien tai sijoitusosuuksien merkintäaika alkaa vasta, kun kolme vuotta on kulunut uuden lain voimaantulosta.

18 §

Pääomalaina

Jos sopimus vanhan lain mukaisesta pääomalainasta on tehty ennen uuden lain voimaantuloa, laina katsotaan pääomalainaksi myös uutta lakia sovellettaessa. Jollei toisin sovi, sellaiseen lainaan sovelletaan uuden lain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisten maksuehtojen sijasta edelleen vanhan lain 13 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisia maksuehtoja konsernitaseeseen perustuvia maksurajoituksia lukuun ottamatta. Lainaan sovelletaan kuitenkin uuden lain 12 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista vakuuden antamista koskevaa kieltoa.

19 §

Varojen jakaminen

Velvollisuuteen palauttaa osuuskunnasta laittomasti jaetut varat sovelletaan vanhaa lakia, jos jako pannaan täytäntöön ennen uuden lain voimaantuloa. Vanhan lain 8 luvun 8 §:ää ei kuitenkaan enää sovelleta uuden lain tultua voimaan.

Jos osuuskunnan taseessa on aktivoituja perustamis- ja tutkimusmenoja, jotka poistetaan ennen 31 päivää joulukuuta 2004 voimassa olleiden kirjanpitolain (1336/1997) säännösten mukaan vaikutusaikanaan, niitä vastaava määrä otetaan uuden lain 16 luvun 6 §:ää sovellettaessa huomioon jakokelvottomana eränä.

20 §

Osuuden palautus

Jos sen tilikauden viimeinen päivä, jolta laadittavaan tilinpäätökseen osuuden palautus perustuu, on ennen uuden lain voimaantuloa, palautettavan määrän laskemiseen sovelletaan vanhaa lakia.

Vanhan lain perusteella annettujen lisä- ja sijoitusosuuksien perusteella osuuskunnalle suoritettua lisä- ja sijoitusosuuspääomaa ei oteta huomioon muiden osuuksien palautuksessa, jollei tällaisen lisä- tai sijoitusosuuden ehdoissa määrätä toisin.

Ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun nopeutettua palautusta koskevan sääntöjen määräyksen mukaan kunkin tilinpäätöksen perusteella nopeutetusti palautettavien osuusmaksujen enimmäismäärä voi olla enintään kymmenen prosenttia tilinpäätöksen mukaisesta osuuspääomasta, jollei säännöissä määrätä toisin.

21 §

Lunastusehdot

Vanhan lain 10 luvun 13 §:n ja 12 luvun 13 §:n mukaista lunastusehtoa ei tarvitse muuttaa uuden lain mukaiseksi. Uuden lain tultua voimaan lunastaminen tapahtuu uuden lain mukaisesti ja siten, että osuus- ja osakepääomaa alennetaan vain, jos sitä käytetään lunastamiseen.

22 §

Sulautuminen, jakautuminen ja yritysmuodon muuttaminen

Sulautumiseen ja jakautumiseen sovelletaan vanhaa lakia, jos sulautumis- tai jakautumissuunnitelma ilmoitetaan rekisteröitäväksi ennen uuden lain voimaantuloa.

Osuuskunnan muuttamiseen osakeyhtiöksi sovelletaan vanhaa lakia, jos osuuskunnan kokous on päättänyt yritysmuodon muuttamisesta ennen uuden lain voimaantuloa.

23 §

Osuuskunnan purkaminen

Ennen uuden lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen perustuva selvitystila tai rekisteristä poistaminen pysyy edelleen voimassa, ja siihen sovelletaan vanhaa lakia. Osuuskunnan kokouksen päätökseen tai rekisteriviranomaisen vanhan lain 19 luvun 3 §:n nojalla tekemään päätökseen perustuva selvitystila voidaan kuitenkin uuden lain tultua voimaan päättää lopettaa noudattaen, mitä uuden lain 23 luvun 19 §:ssä säädetään.

24 §

Päätöksen pätemättömyys

Ennen uuden lain voimaantuloa tehdyn päätöksen pätemättömyyttä koskevan moitekanteen tai muun vaatimuksen käsittelemiseen ja ratkaisemiseen sovelletaan vanhaa lakia, jollei tästä laista johdu muuta.

25 §

Vahingonkorvaus

Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen uuden lain voimaantuloa tapahtuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan vanhaa lakia.

26 §

Riitojen ratkaiseminen

Uuden lain 26 luvun 1 §:n säännöksiä toimivaltaisesta tuomioistuimesta sovelletaan sellaisten uutta lakia, vanhaa lakia tai aikaisempaa osuuskuntalakia koskevien riita-asoiden käsittelemiseen, jotka tulevat vireille uuden lain tultua voimaan.

Välimiesmenettelyä koskevaan määräykseen, joka on otettu sääntöihin ennen uuden lain voimaantuloa, sovelletaan vanhaa lakia.

27 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2014.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*